



แผนแม่บท

18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

อนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครอง
อย่างมีส่วนร่วม เพื่อความหลากหลาย
ทางชีวภาพและการเติบโตอย่างยั่งยืน



นส.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้นรวมทั้งประชาชน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพผ่านการเร่งรัดออกกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การยกระดับคุณภาพของแหล่งน้ำต่าง ๆ และการเพิ่มประสิทธิภาพในการลดมลพิษทางเสียงและอากาศให้อยู่ในระดับมาตรฐาน เพื่อให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2

ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570

180001

สภาพแวดล้อมของประเทศไทย
มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก
ไม่น้อยกว่าอันดับ 40 ภายในปี 2570

Y1

ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570

180101

การบริโภคและการผลิตของประเทศ
มีความยั่งยืนสูงขึ้น

ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม
ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ภายในปี 2570

180102

พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภท
ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่
(1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ
ร้อยละ 33 ภายในปี 2570
(2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์
เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ภายในปี 2570
(3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท
รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชน
เพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 3 ภายในปี 2570

180201

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น

(1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร
ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570
(2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล
ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน ภายในปี 2570

180301

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวม
ลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่า
ร้อยละ 20 ภายในปี 2570
(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลง
สภาพอากาศไม่น้อยกว่าอันดับ 40 ภายในปี 2570

180401

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน
และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับ
ประเภทการใช้ประโยชน์

สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำ
ทะเล และแหล่งน้ำใต้ดิน ที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับ
ประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570



Y1

ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570

180402

คุณภาพอากาศ และเสียง
อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤต
และพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ใน
เกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570
(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนน
ที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

180403

การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ
ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร
และกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้นดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ
ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน ภายในปี 2570

180501

คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรม
ที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม
และคุณภาพชีวิตที่ดีดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม
เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน

แผนแม่บทฯ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงาน
ของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ระยะ 5 ปี และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี พ.ศ. 2567 ของกรมป่าไม้	กรมป่าไม้
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการ รายปี (พ.ศ. 2567) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
แผนปฏิบัติการด้าน...	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2566 - 2570)	สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายที่ดินแห่งชาติ
- แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 - 2570	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR
ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็น
แผนแม่บทฯ (Y2)

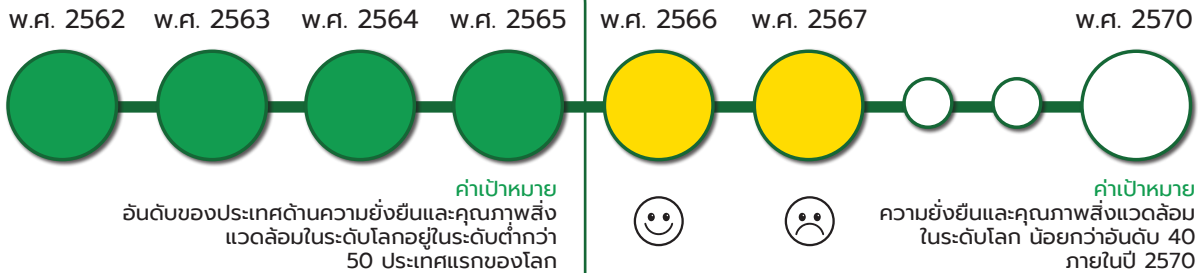
180001

สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้น
อย่างยั่งยืน



กส.

พ.ศ. 2570



สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับโลก (อันดับ)				
180001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 44	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 45	น้อยกว่า อันดับที่ 42	น้อยกว่า อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 2.27	แย่ลง 😞 ร้อยละ 4.44		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียง การบรรลุเป้าหมาย

สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน พิจารณาจากความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกจากรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 45 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับ 43 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 4.44 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (น้อยกว่าอันดับ 42) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (น้อยกว่าอันดับ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)**



ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน อาทิ การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่อาจยังไม่เพียงพอสำหรับการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการผลิตและบริโภคที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมตามโมเดลเศรษฐกิจสีเขียว ความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีที่ยังไม่มีครอบคลุมและยังไม่สามารถจัดการกับปริมาณขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การขาดข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนและประเมินผลการดำเนินงาน เช่น ข้อมูลพื้นที่สีเขียวที่จัดเก็บตามนิยามของประเทศ ข้อมูลการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์รายสาขา ข้อมูลการใช้วัสดุของประเทศ ดัชนีการหมุนเวียนวัสดุ ข้อมูลดัชนีการสูญเสียอาหาร เป็นต้น การขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สะท้อนสถานการณ์ได้อย่างแท้จริง โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ดังนี้ การผลักดันให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ป่าไม้และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์ความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ ผ่านการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูระบบนิเวศ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้มีการกำหนดเขตพื้นที่และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ทางทะเล และพื้นที่ชายฝั่งที่ชัดเจนและเข้มงวดเพื่อเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับปัญหาไฟป่าอย่างทันท่วงทีผ่านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อช่วยลดความสูญเสียให้น้อยลง การเร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อสามารถใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการตามเป้าหมายต่าง ๆ อย่างครอบคลุม มีความทันสมัย และสามารถเข้าถึงได้ง่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนนโยบายตลาดซื้อขายคาร์บอนให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยจะต้องยกระดับตลาดซื้อขายคาร์บอนจากภาคสมัครใจ สู่ภาคบังคับและผลักดันกลไกภาษีทางคาร์บอนให้สำเร็จเพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถปรับตัวรองรับมาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน การเร่งผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยทำให้เกิดการขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจกในหลายประเด็น การกำหนดมาตรการและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างมีประสิทธิภาพสู่การสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการปรับกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคธุรกิจบริการทั้งระบบให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียวอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการส่งเสริมให้คนไทยมีการเปลี่ยนจากความตระหนักรู้ไปสู่การมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านสิ่งแวดล้อมผ่านการเรียนรู้ในทุกช่วงวัยทั้งในและนอกระบบ สร้างมาตรการในการสร้างแรงจูงใจให้คนไทยมีพฤติกรรมในการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี เร่งปลูกฝังความเป็นพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วน สร้างจิตสำนึกการบริโภคอย่างยั่งยืนให้กับประชาชนเพื่อให้เกิดการผลิตขยะให้น้อยที่สุด และนำขยะที่มีประโยชน์กลับมาใช้ใหม่เป็นการช่วยลดภาระของการจัดการขยะในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่ง

แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

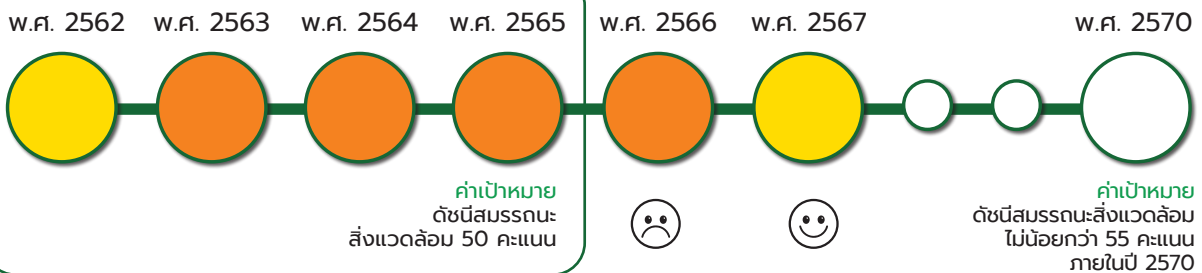
เป้าหมายแผน
แม่บทย่อย (Y1)

180101

การบริโภคและการผลิตของประเทศ
มีความยั่งยืนสูงขึ้น



กส.



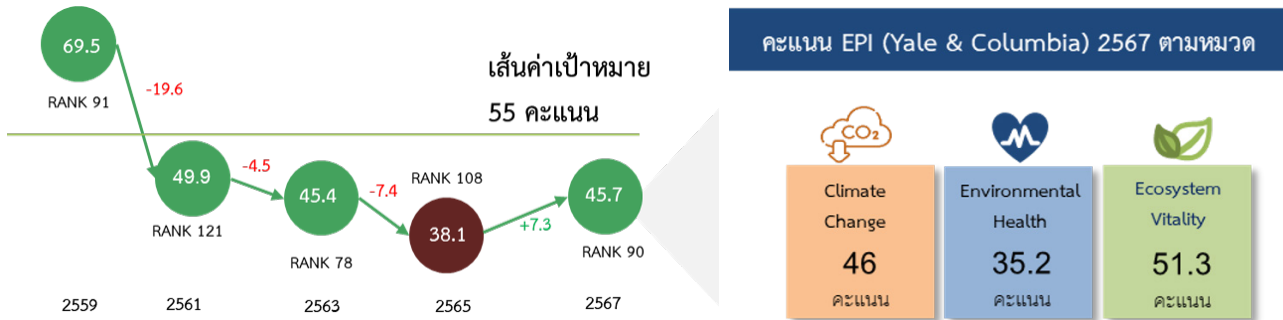
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (คะแนน)				
180101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ ว.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย ว.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย ว.ศ. 2570
	ว.ศ. 2565	ว.ศ. 2566			
	(ข้อมูล ว.ศ. 2563) 45.4 คะแนน	(ข้อมูล ว.ศ. 2565) 38.1 คะแนน	(ข้อมูล ว.ศ. 2567) 45.7 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 44.86 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แยลง 😞 ร้อยละ 16.08	ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 19.95		
สถานการณ์พัฒนา ว.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 101.87 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.09 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียง ในการบรรลุเป้าหมาย

การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น พิจารณาจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมจัดทำโดยมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (EPI Yale & Columbia) ที่มีการรายงานทุก 2 ปี (ข้อมูล ว.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 45.7 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ว.ศ. 2566 (ข้อมูล ว.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ 38.1 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 19.95 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย ว.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 44.86 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.87 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย ว.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.09 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)



180101



ภาพแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงค่าคะแนน EPI
ที่มาของข้อมูล : คู่มือ The 2024 Environmental Performance Index (EPI) ประมวลผลโดย สผ.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับนโยบายการผลักดันการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียวอย่างต่อเนื่องผ่านการสร้างการมีส่วนร่วมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสีเขียว มุ่งเน้นการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับสถานประกอบการและผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ การเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ การผลักดันและพัฒนาการรับรองฉลากผลิตภัณฑ์เพื่อสนับสนุนการผลิตอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ ฉลากเขียว ฉลากผลิตภัณฑ์หมุนเวียน ฉลากข้อมูลสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศในการสนับสนุนความยั่งยืนในหลายประเด็น เช่น ข้อมูลตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน ข้อมูลตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ข้อมูลบัญชีรายการสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบบัญชีเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม บัญชีระบบนิเวศ เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ โครงการดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 3 นวัตกรรมข้อมูลเพื่อการจัดการและประมวลผลดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งดำเนินการจัดการและประมวลผลดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย จัดทำระบบประมวลผลค่าดัชนีที่สามารถแสดงผลทั้งค่าดัชนีในภาพรวม ดัชนีย่อย และตัวชี้วัดที่ครอบคลุมประเด็นทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรมไทยขับเคลื่อนเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำตามนโยบาย BCG ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการรับรองคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียนให้เหมาะสมในบริบทของอุตสาหกรรมไทยและมาตรฐานสากลและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยมีการดำเนินงานฉลากคาร์บอนสำหรับเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลก นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการมุ่งเน้นส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ดำเนินการขับเคลื่อนแนวทางการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตของชุมชนที่มีความสมดุลต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อการดำรงชีวิตแนวใหม่ตามแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว

ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังคงจำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนในระยะต่อไปเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืนต่อเนื่อง ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2567 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดทำดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (EPI Thailand) โดยศึกษารูปแบบการคำนวณและค่าถ่วงน้ำหนักตามดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของ Yale & Columbia เนื่องจากการประเมินผลดัชนีดังกล่าว มีข้อจำกัดของแต่ละรอบประเมินโดยมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ การถ่วงน้ำหนัก และวิธีการประเมินทุกรอบ ทำให้มีข้อจำกัดในการเปรียบเทียบผลการพัฒนาในรูปแบบปีต่อปี ประกอบกับข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณเป็นข้อมูลที่อาจไม่เป็นปัจจุบัน ตามผลการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานภายในประเทศเป็นผลให้ผลการประเมินของดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของ Yale & Columbia อาจไม่สอดคล้องกับบริบทสถานการณ์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย โดยดัชนี EPI Thailand ข้อมูล พ.ศ. 2567 มีค่าอยู่ที่ 74.4 คะแนน อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นในการพัฒนาดัชนี EPI Thailand ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ในห้วงการพัฒนาต่อไปอาจนำดัชนี EPI Thailand มาใช้ประกอบการรายงานเพื่อให้สามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการในการบรรลุเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัด :	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	ค่าเป้าหมายปี 2567	ค่าเป้าหมายปี 2570
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Yale & Columbia)	อันดับ 121 49.88 คะแนน	N/A	อันดับ 78 45.4 คะแนน	N/A	อันดับ 108 38.1 คะแนน	N/A	อันดับ 90 45.7 คะแนน	44.86 คะแนน	55 คะแนน
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมข้อมูลไทย (EPI+)	27.1 คะแนน	34.8 คะแนน	37.9 คะแนน	38.4 คะแนน	40.4 คะแนน	47.4 คะแนน	45.2 คะแนน		
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมประเทศไทย (EPI Thailand)	70.1 คะแนน	72.6 คะแนน	71.0 คะแนน	73.1 คะแนน	78.1 คะแนน	77.7 คะแนน	74.4 คะแนน		

ภาพแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงค่าคะแนน EPI Yale & Columbia / EPI + / และ EPI Thailand
ที่มาของข้อมูล : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น อาทิ ระบบฐานข้อมูลที่ยังยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ ข้อจำกัดในการผลักดันให้เกิดความรับผิดชอบต่อการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนตลอดวงจรชีวิตอย่างแท้จริง ความสามารถในการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ยังยังไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในการรักษาความสมดุลของการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ความล่าช้าในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เช่น การออกกฎหมายที่ผลักดันให้ผู้ผลิตคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจร การออกแบบการกระจายสินค้า การรับคืน การเก็บรวบรวม การใช้ซ้ำและการนำกลับมาใช้ใหม่ที่ยังยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เป็นต้น



180101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การบริโภคและการผลิตของประเทศไทยมีความยั่งยืนสูงขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นสามารถบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม การผลักดันประเด็นนโยบายเศรษฐกิจสีเขียวอย่างต่อเนื่องโดยมุ่งเน้นการปรับกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมและภาคธุรกิจบริการทั้งระบบให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ผ่านการสนับสนุนและส่งเสริมการขยายชนิดรายการและพัฒนามาตรฐานคุณภาพของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมรูปแบบใหม่ รวมทั้งการเร่งรัดออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการผลิตของภาคอุตสาหกรรม อาทิ (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. (ร่าง) พระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. เพื่อส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการผลิตและพฤติกรรมบริโภคที่เอื้อต่อความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น

180102

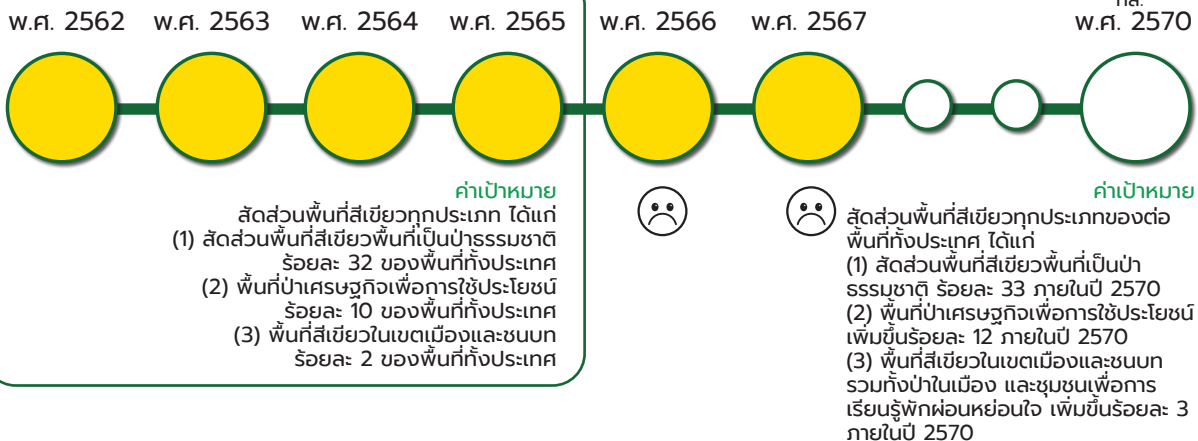
แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)

180102

พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น



สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ (ร้อยละ) (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ) (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้ พักผ่อนหย่อนใจ (เพิ่มขึ้นร้อยละ)				
180102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) (1) พื้นที่สีเขียว ร้อยละ: 31.59 (102.21 ล้านไร่ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่) (2) ไม่มีการวัดเก็บข้อมูล (3) ไม่มีการวัดเก็บข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) (1) พื้นที่สีเขียว ร้อยละ: 31.59 (102.21 ล้านไร่ ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่) (2) ไม่มีการวัดเก็บข้อมูล (3) ไม่มีการวัดเก็บข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (1) พื้นที่สีเขียว ร้อยละ: 31.47 (101.82 ล้านไร่ ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่) (2) ไม่มีการวัดเก็บข้อมูล (3) ไม่มีการวัดเก็บข้อมูล	(1) ร้อยละ: 32.14 (2) เพิ่มขึ้นร้อยละ: 10.20 (3) เพิ่มขึ้นร้อยละ: 2.40	(1) ร้อยละ: 33 (2) เพิ่มขึ้นร้อยละ: 12 (3) เพิ่มขึ้นร้อยละ: 3
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		(1) แล้ง ร้อยละ: 0.06 ☹️ (2) ไม่สามารถเปรียบเทียบ สถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการวัดเก็บข้อมูล (3) ไม่สามารถเปรียบเทียบ สถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการวัดเก็บข้อมูล	(1) แล้ง ร้อยละ: 0.10 ☹️ (2) ไม่สามารถเปรียบเทียบ สถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการวัดเก็บข้อมูล (3) ไม่สามารถเปรียบเทียบ สถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการวัดเก็บข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 97.92 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 95.36 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180102 มี 1 ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่า ธรรมชาติ (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีการรายงานข้อมูลเพียงตัวชี้วัดที่ (1) จึงทำให้ค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ: 95.36					คิดเป็นร้อยละ 95.36 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียง ในการบรรลุเป้าหมาย

พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศได้แก่

(1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ จัดทำโดยกรมป่าไม้ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ จำนวน 101.82 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 31.47 ของพื้นที่ ประเทศ ที่มีจำนวน 323.53 ล้านไร่ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูล (พ.ศ. 2565) ที่มี พื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ เป็นสัดส่วนร้อยละ 31.59 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แยลง คิดเป็นร้อยละ 0.10 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ร้อยละ 32.14) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.92 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ร้อยละ 33) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.36 ของค่าเป้าหมาย

(2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ จัดทำโดยกรมป่าไม้ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ไม่มีการจัดทำข้อมูลจำแนกพื้นที่ป่าไม้ประเภทต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตามนิยามที่กำหนดไว้

(3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อน หย่อนใจ จัดทำโดยกรมป่าไม้ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ไม่มีการจัดทำข้อมูลจำแนกพื้นที่ป่าไม้ประเภท ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตามนิยามที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยใช้เพียงตัวชี้วัดสัดส่วนพื้นที่สีเขียว ที่เป็นป่าธรรมชาติ ซึ่งมีค่าอยู่ที่ 95.36 ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียง การบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)



การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นเอกภาพโดยมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกรมป่าไม้ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของพื้นที่สีเขียวที่อยู่ในความรับผิดชอบ การพัฒนาระบบปฏิบัติการค้นหาพื้นที่บุกรุกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (ระบบพิทักษ์ไพร) เพื่อติดตามและค้นหาพื้นที่ที่ถูกบุกรุก เพื่อป้องกันรักษาและปราบปรามการบุกรุกทำลายป่าโดยใช้ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมและวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ โครงการป้องกันรักษาป่าพัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว ของกรมป่าไม้ ที่มุ่งเน้นการรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวรักษาสมดุลของธรรมชาติ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้มีความพร้อมและร่วมจัดการป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่มุ่งเน้นการลดการเกิดภัยพิบัติและการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอันจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โครงการหยุดยั้งและป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างมีส่วนร่วมของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่มุ่งเน้นการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าเป็นไปอย่างต่อเนื่องสามารถป้องกันพื้นที่ป่าที่เหลืออยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริงนำไปสู่การเกิดการสร้างทัศนคติที่ให้ความสำคัญต่อการหยุดยั้งและป้องกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โครงการบริหารจัดการที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินของราษฎรเพื่อการอยู่อาศัยและทำกินในเขตป่าอนุรักษ์ที่ส่งสมมายาวนาน โดยดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัยในเขตป่าอนุรักษ์ตามหลักการคนอยู่กับป่าและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการจัดทำแผนที่ป่าไม้ของประเทศในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ที่มีข้อมูลเป็นปัจจุบัน สามารถรองรับและสนับสนุนการจัดทำนโยบายในการวางแผนการจัดการทรัพยากรป่าไม้และใช้ในการติดตามเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น อาทิ ปัญหาทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลายซึ่งมีสาเหตุมาจากการบุกรุกเพื่อใช้ประโยชน์จากที่ดินในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพรวมทั้งปัญหาไฟป่าที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น การบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ มาตรการที่ยังไม่เข้มแข็งในการใช้ควบคุมและหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรป่าไม้โดยไม่ลิดรอนสิทธิในการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ของประชาชนระดับการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูระบบนิเวศและป่าไม้ที่ยังไม่เพียงพอ ข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการติดตามผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม เนื่องจากระยะเวลาการเจริญเติบโตของต้นไม้แต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยไม่ถูกทำลายการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้จากการเกิดไฟป่าที่มีสาเหตุมาจากทั้งการเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและจากฝีมือมนุษย์ เพื่อป้องกันการสูญเสียพื้นที่ป่าที่สำคัญและปัญหาหมอกพิษทางอากาศจากการเผาไหม้ โดยดำเนินการเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับปัญหาไฟป่าอย่างทันทั่วทั้งที่ได้แก่ พัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น ยกกระตือรือร้นและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดับไฟให้เพียงพอรองรับกับสถานการณ์ การมีมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามผู้ที่ก่อให้เกิดไฟป่า รวมทั้งเพิ่มจำนวนเครือข่ายชาวบ้านและประชาชนในพื้นที่ในการช่วยกันดูแลและเฝ้าระวังไฟป่า การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าที่ถูกตัด เนื่องจากพื้นที่ป่าไม้แต่ละพื้นที่จะสามารถใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น การสร้างความชัดเจนและการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชนในพื้นที่ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้พื้นที่ป่าไม้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ

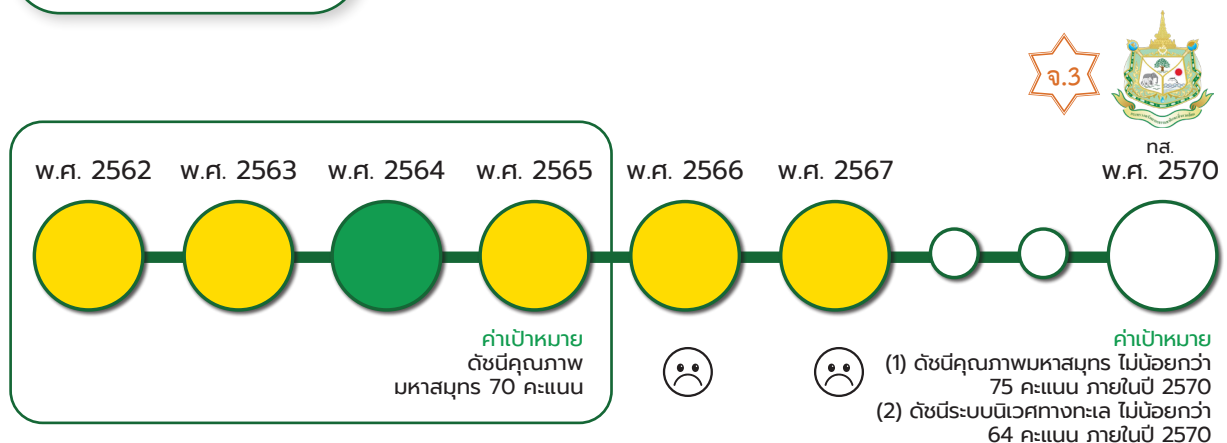
แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

เป้าหมายระดับประเด็น
แผนแม่บทฯ (Y1)

180201

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น



*หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180201 สถานการณ์ ว.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566



สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (คะแนน)				
180201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 75 คะแนน (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 67 คะแนน (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 66 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 71.40 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง 😞 ร้อยละ 10.67	ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 1.49		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.00
ตัวชี้วัด :	ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีการจัดทำข้อมูล	ไม่มีการจัดทำข้อมูล	อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล	ไม่น้อยกว่า 61 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบ สถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการ จัดทำข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบ สถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดทำข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณค่าสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180201 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร กับ ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีการรายงานเพียงตัวชี้วัดที่ (1) จึงทำให้ค่าสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 88.00					คิดเป็นร้อยละ 88.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียง ในการบรรลุเป้าหมาย

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร จัดทำโดยทีมนักวิจัยทางทะเลจากทั่วโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่ามีค่าอยู่ที่ 66.00 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่ 67 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.49 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 71.40 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.00 ของค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยใช้เพียงตัวชี้วัดดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ซึ่งมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 88.00 ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการผ่านโครงการและกิจกรรมที่ตอบสนองเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยคุณภาพน้ำทะเล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน** ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่ให้ความสำคัญกับการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตอนบน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากแม่น้ำสายหลักที่เป็นแหล่งรองรับน้ำเสียและส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี โดยติดตั้งระบบตรวจวัดคุณภาพน้ำแบบอัตโนมัติในระบบนิเวศและพื้นที่ทางทะเลที่สำคัญ เพื่อแจ้งเตือนสถานะคุณภาพน้ำได้อย่างรวดเร็วนำไปสู่การรับมือได้อย่างทัน่วงทีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ชายฝั่งได้ ทั้งในด้านการท่องเที่ยวหรือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง **โครงการสำรวจธรณีวิทยาเพื่อการบริหารจัดการทางทะเลและชายฝั่ง** ของกรมทรัพยากรธรณี ที่มุ่งเน้นพัฒนาข้อมูลและองค์ความรู้ด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้แก่คณะกรรมการระดับชาติ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล รวมทั้งใช้ประกอบการวางแผนบริหารจัดการทะเลและชายฝั่งและกำกับดูแลในภาพรวมและเชิงพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีความคืบหน้าด้านการจัดทำฐานข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์เชิงลึก แต่ยังคงเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลในระดับนานาชาติในส่วนของข้อมูลเพิ่มเติมของระบบนิเวศทางทะเล ทั้งนี้ มีการดำเนินการฟื้นฟูป่าชายเลนและแนวปะการังในพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายและส่งเสริมการปลูกหญ้าทะเลในพื้นที่สำคัญ ด้านการควบคุมและจัดการขยะทะเล มีการดำเนินเพื่อลดขยะจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งแต่ยังคงมีอุปสรรคในการลดการรั่วไหลลงสู่ทะเลของขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ด้านการอนุรักษ์สัตว์ทะเลหายากมีการจัดตั้งศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายากเพิ่มเติมในพื้นที่สำคัญ และได้เริ่มดำเนินการส่งเสริมการฟื้นฟูประชากรสัตว์ทะเลหายาก เช่น พะยูน เต่าทะเล เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังคงจำเป็นต้องเร่งเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการประมงทางทะเลในการจัดการทรัพยากรประมงโดยใช้หลักวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้น พร้อมทั้งขับเคลื่อนนโยบายและกฎหมายที่เอื้อต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น อาทิ การกำหนดเขตพื้นที่และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ทางทะเลและพื้นที่ชายฝั่งที่ยังไม่ชัดเจนและเข้มงวดเพียงพอ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความสมบูรณ์ยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร การบูรณาการความร่วมมือในการขับเคลื่อนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่ยังไม่เพียงพอไม่ว่าจะเป็นชุมชนชายฝั่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง



180201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนากลไกสนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งให้มีความครอบคลุมและยั่งยืนมากขึ้น การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับการฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลที่เน้นเทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรมในการฟื้นฟูแนวปะการังและระบบนิเวศชายฝั่งที่เสื่อมโทรม เช่น การพัฒนาการปลูกหญ้าทะเล เป็นต้น ส่งเสริมการใช้แหล่งพลังงานหมุนเวียนในพื้นที่ชายฝั่ง **พัฒนาปรับปรุงและเชื่อมโยงบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรทางทะเล** ที่มีข้อมูลเป็นปัจจุบันสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทันที เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การติดตามและควบคุมการทำประมงผ่านระบบระบุพิกัด เพื่อป้องกันการใช้ทรัพยากรเกินขนาดและสนับสนุนการฟื้นฟูประชากรสัตว์น้ำ รวมทั้งดำเนินการในประเด็นที่มุ่งเน้นการเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนและฟื้นฟูแนวปะการังน้ำลึกเพื่อใช้เป็นแหล่งดูดซับคาร์บอนที่มีประสิทธิภาพสูง

180301

แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

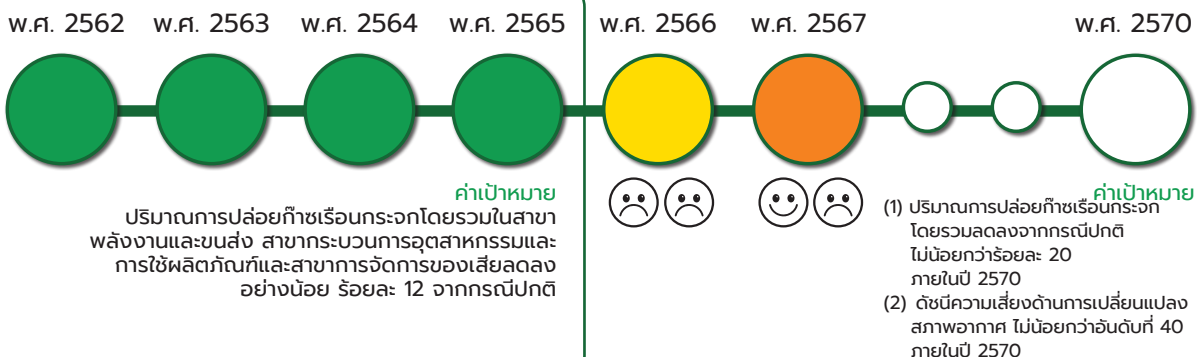
เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)

180301

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง



กส.





สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ (ร้อยละ)				
180301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) ร้อยละ 15	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 10.87 (60.34 MtCO ₂ e)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 11.75 (65.23 MtCO ₂ e)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง 😞 ร้อยละ 27.53	ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 8.10		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 58.75 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 58.75 ของค่าเป้าหมาย
ตัวชี้วัด :	ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) อันดับที่ 67	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 34	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 34	ไม่น้อยกว่า อันดับที่ 37	ไม่น้อยกว่า อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง 😞 ร้อยละ 49.25	แย่ลง 😞 ร้อยละ 49.25		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 91.89 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180301 มี 2 ตัวชี้วัด คือ ส่วนพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทุกประเทศต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยรวมลดลงจากกรณีปกติ และ ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 58.75 และร้อยละ 85.00 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสถานะ การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนี้ $\frac{(58.75+85.00)}{2} = 71.88$					คิดเป็นร้อยละ 71.88 ของค่าเป้าหมาย เฉลี่ยระดับสูง ในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : (1) ข้อมูล พ.ศ. 2563 เป็นการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกตามแผนการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศที่ตั้งเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ต่ำกว่าร้อยละ 7 - 20 ของกรณีปกติโดยพิจารณาจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสาขาพลังงานและขนส่ง
(2) ข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด โดยตั้งเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของร้อยละ 30 - 40 ภายใน พ.ศ. 2573 ใน 5 สาขา ได้แก่ สาขาพลังงาน สาขาคมนาคมขนส่ง สาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ สาขาการจัดการของเสีย และสาขาเกษตร โดยปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการจัดเก็บและคำนวณข้อมูลย้อนหลัง
(3) ข้อมูลดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ยังไม่มีข้อมูลรายงานของ พ.ศ. 2565 - 2567 อยู่ระหว่างการจัดทำของ องค์การพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไรของประเทศเยอรมันโดยคาดว่าจะรายงานอีกครั้งใน พ.ศ. 2568

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

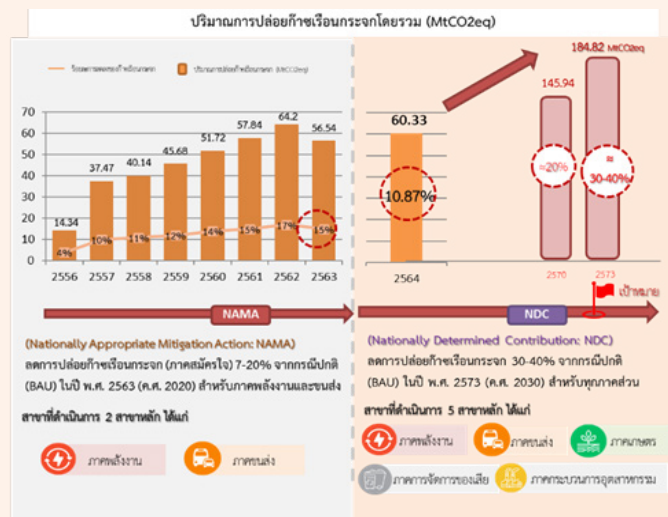
(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บข้อมูล (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า สามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ 65.23 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂e) คิดเป็นร้อยละ 11.75 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่สามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ 60.34 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂e) คิดเป็นร้อยละ 10.87 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.10 ของค่าเป้าหมาย ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 58.75 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย



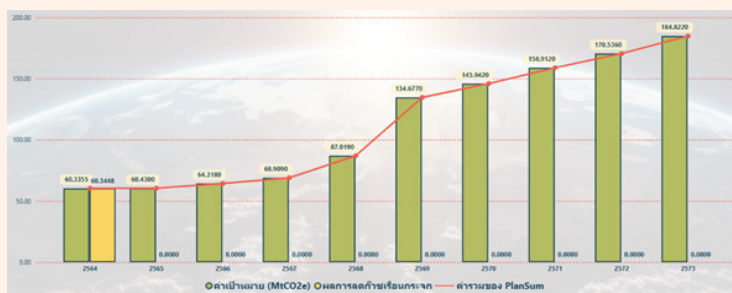
180301

(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า อยู่อันดับที่ 34 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูล (ข้อมูล พ.ศ. 2563) อยู่อันดับที่ 67 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่งคิดเป็นร้อยละ 49.25 ของค่าเป้าหมาย ในขณะที่เดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 37) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.89 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของค่าเป้าหมาย

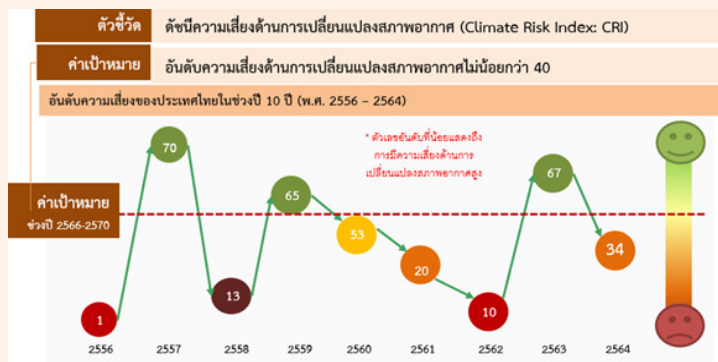
ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 71.88 ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)



ที่มา : ศูนย์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม , <https://ccecenter.dcce.go.th/> ; ประมวลผลโดย สสช.



ภาพแสดงการคำนวณ คาดการณ์ค่าเป้าหมายรายปีการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย
ที่มา : ศูนย์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม , <https://ccecenter.dcce.go.th>



ภาพแสดงอันดับความเสี่ยงของประเทศไทยในช่วงปี 10 ปี (พ.ศ. 2556 - 2564)
ที่มา : Global Climate Risk Index 2021, German watch , ประมวลผลโดย สสช.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด อาทิ จัดทำ**แผนปฏิบัติการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564 - 2573** โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2567 ซึ่งแผนดังกล่าวถือเป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศที่ครอบคลุมในทุกสาขา จัดทำ (ร่าง) เป้าหมาย แนวทาง และมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย พ.ศ. 2578 ภายใต้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ฉบับที่ 2 ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นกลุ่มย่อย ในแต่ละรายสาขา เร่งผลักดัน (ร่าง) **พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.** โดยดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้วเสร็จและอยู่ระหว่างขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ **พัฒนากลไกทางเศรษฐกิจหรือมาตรการภาษี** โดยกรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างเตรียมการนำร่องมาตรการภาษีคาร์บอน ทั้งนี้ในระยะแรกจะเป็นการปรับใช้ภาษีคาร์บอนโดยใช้หลักการแปลงภาษีสรรพสามิตที่เดิมมีการผูกกับปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ไว้แล้ว เช่น ภาษีน้ำมัน ภาษिरถยนต์ เป็นต้น ให้อยู่ในรูปของภาษีคาร์บอน ในระหว่างรอกลไกราคาคาร์บอนภาคบังคับจาก (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ในภายหลัง รวมทั้งผลักดันประเด็น**ตลาดคาร์บอนเครดิต**ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยจะมีการดำเนินการผ่านการจัดทำโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจที่พัฒนาโดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการสื่อสารสร้างการรับรู้ความเข้าใจ และเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรภาคส่วนต่าง ๆ ให้ตระหนักถึงการสร้างมูลค่าจากโครงการคาร์บอนเครดิต กิจกรรมลดโลกร้อน เพื่อมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์** ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง และพัฒนานวัตกรรมปรับใช้เทคโนโลยี รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มุ่งเน้นการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศส่งเสริมความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน และสนับสนุนกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจกในระดับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ



ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง อาทิ ประสิทธิภาพของการตรวจวัด การรายงานผล และการทวนสอบการกักเก็บและปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การจัดทำบัญชีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ สำหรับใช้ประกอบการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศและรายสาขาที่ยังไม่เป็นเอกภาพเท่าที่ควร การพัฒนาเทคโนโลยีการดักจับและกักเก็บคาร์บอนให้สามารถยกระดับการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำทั้งในระดับเมือง พื้นที่ และอุตสาหกรรมได้อย่างยั่งยืนอาจยังไม่เพียงพอ การขับเคลื่อนนโยบายตลาดซื้อขายคาร์บอนที่ยังไม่เป็นรูปธรรม การผลักดันในการบังคับใช้กลไกภาษีทางคาร์บอนที่ยังไม่เป็นรูปธรรม ข้อจำกัดในการยกระดับตลาดซื้อขายคาร์บอนจากภาคบังคับสู่ภาคสมัครใจโดยอาศัยกฎหมาย นโยบาย เครื่องมือ กลไก และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยเพื่อบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด โดยเร่งจัดทำข้อมูล เช่น การตรวจวัด การรายงานผล และการทวนสอบการกักเก็บและปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ การจัดทำบัญชีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากสาขาต่าง ๆ เป็นต้น การขับเคลื่อนแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยควรเร่งบูรณาการประเด็นการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เข้าสู่แผนและยุทธศาสตร์รายสาขาและรายพื้นที่ การจัดทำข้อมูลด้านภูมิอากาศและข้อมูลความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับประเทศ การกำหนดลักษณะของกลไกทางภาษีคาร์บอนอย่างชัดเจน ทำให้เชื่อมโยงคาร์บอนเครดิตกับตลาดหลักทรัพย์เพื่อเป็นตลาดหลัก และเกิดการบังคับใช้และจัดเก็บภาษีคาร์บอนได้อย่างเต็มรูปแบบในอนาคต รวมทั้งการเร่งผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ให้สามารถบังคับใช้ใน พ.ศ. 2569 เพื่อให้ทันต่อช่วงเวลาการบังคับใช้มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน

แผนแม่บทย่อย

การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ
ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายระดับประเด็น
แผนแม่บทฯ (Y1)

180401

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน
และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภท
การใช้ประโยชน์

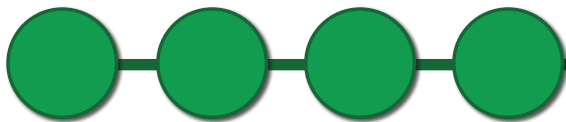


นส.

พ.ศ. 2570

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565

พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567



ค่าเป้าหมาย

คุณภาพของน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และ
แหล่งน้ำใต้ดิน อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้
ประโยชน์ร้อยละ 35 ของพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด



ค่าเป้าหมาย

สัดส่วนคุณภาพพื้นที่ในแหล่งน้ำผิวดิน
แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ใน
เกณฑ์ที่เหมาะสมกับประเภทของการใช้
ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า
ร้อยละ 90 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนคุณภาพพื้นที่ในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
180401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 88.00 (1) สัดส่วนแหล่งน้ำผิวดินที่มีคุณภาพ เหมาะสม ร้อยละ 86 ประกอบด้วย เกณฑ์ดี ร้อยละ 2 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 40 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 44 โดยพิจารณาจากแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่มีการใช้ประโยชน์ จำนวน 12 แห่ง จากทั้งประเทศ ที่มีจำนวน 59 แห่ง) (2) สัดส่วนแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพ เหมาะสม ร้อยละ 90 ต่อจำนวน จุดตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล ทั้งหมด จำนวน 211 จุด (3) สัดส่วนแหล่งน้ำบาดาลที่มี คุณภาพเหมาะสม ไม่มีการจัดทำ ข้อมูล ใน พ.ศ. 2564	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 84.66 (1) สัดส่วนแหล่งน้ำผิวดินที่มีคุณภาพ เหมาะสม ร้อยละ 84 ประกอบ ด้วย เกณฑ์ดี ร้อยละ 43 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 41 โดยพิจารณาจาก แหล่งน้ำผิวดินประเภทที่มีการใช้ ประโยชน์ จำนวน 12 แห่ง จาก ทั้งประเทศ ที่มีจำนวน 59 แห่ง) (2) สัดส่วนแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพ เหมาะสม ร้อยละ 91 ต่อจำนวนจุด ตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล ทั้งหมด จำนวน 210 จุด (3) สัดส่วนแหล่งน้ำบาดาลที่มี คุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 79	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 80.33 (1) สัดส่วนแหล่งน้ำผิวดินที่มี คุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 81 ประกอบด้วย เกณฑ์ดี ร้อยละ 1 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 41 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 39 โดยพิจารณาจากแหล่งน้ำ ผิวดินประเภทที่มีการใช้ ประโยชน์จำนวน 12 แห่ง จากจำนวนแหล่งน้ำทั้งประเทศ ที่มีจำนวน 59 แห่ง) (2) สัดส่วนแหล่งน้ำทะเลที่มี คุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 96 ต่อจำนวนจุดตรวจสอบ คุณภาพน้ำทะเล ทั้งหมด จำนวน 210 จุด (3) สัดส่วนแหล่งน้ำบาดาลที่มี คุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 64 ต่อปริมาณสารทั้งหมด ที่ละลายได้ (บีแอลดีบีเอส)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 86	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 0.39	แย่ลง 😞 ร้อยละ 5.11		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.40 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 89.25 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในอันดับที่สี่ของ ในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180401 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 - 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ข้อมูลการประเมินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งประเทศที่จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ



180401

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลภาพรวมของคุณภาพน้ำของทั้งประเทศ จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 80.33 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 84.66 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ง คัดเป็นร้อยละ 5.11 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 86) พบว่า มีสถานการณ์ คัดเป็นร้อยละ 93.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คัดเป็นร้อยละ 89.25 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังติดตามการปนเปื้อนในแหล่งน้ำบาดาลโดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นที่ฝังกลบขยะชุมชน แหล่งรับกำจัดของเสียและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จากอุตสาหกรรมและพื้นที่ที่มีการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ เพื่อส่งเสริมให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมของกรมควบคุมมลพิษ** โดยมุ่งเน้นในการเพิ่มความสามารถบริหารจัดการน้ำเสียให้เป็นไปตามค่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด บูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนในการจัดการน้ำเสียเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการควบคุมการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษนำไปสู่คุณภาพของสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหในการควบคุมหรือลดการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิด การสร้างมาตรการที่สามารถจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดตามหลักวิชาการตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ อาทิ การบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินการศึกษา วิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบำบัดน้ำเสียเพื่อนำมาพัฒนาการบริหารจัดการการรั่วไหลของขยะปฏิกูล สารเคมี และสารพิษจากบนบกไหลลงสู่แหล่งน้ำประเภทต่าง ๆ ที่ยังไม่มีความต่อเนื่อง การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมและมาตรการในการจัดการปัญหาการรั่วไหลของสารพิษและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ที่ยังไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร รวมทั้งการเกิดอุทกภัยซึ่งนับเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้เกิดการรั่วไหลของขยะปฏิกูล สารเคมี และสารพิษลงสู่แหล่งน้ำตามธรรมชาติโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้



ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในทุกครัวเรือนในการผลักดันการจัดการทรัพยากรน้ำ อาทิ การสร้างระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลโดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤต การพัฒนาระบบจัดการขยะโดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อป้องกันกลไกในการป้องกันปัญหาขยะกีดขวางทางน้ำ การส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมดำเนินการตามหลักอุตสาหกรรมสีเขียว เช่น การจัดการของเสียอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การใช้เทคโนโลยีสะอาด เป็นต้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการเร่งผลักดันการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ให้สามารถบังคับใช้ได้โดยเร็ว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือและกลไกในการปรับปรุงคุณภาพของน้ำบาดาลให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลรวมกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ และทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

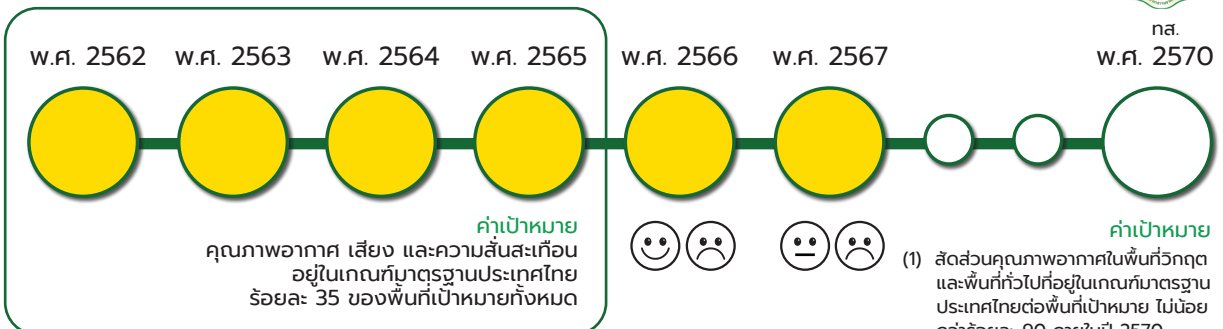
แผนแม่บทย่อย

การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ
ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)

180402

คุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในระดับมาตรฐาน
ของประเทศไทย





180402

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ) ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
180402	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 70.58 ต่อพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 46 แห่ง	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 76.31 ต่อพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 56 แห่ง	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 76.31 ต่อพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 56 แห่ง	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 82	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 8.12	คงเดิม 😊		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.06 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 84.79 ของค่าเป้าหมาย
ตัวชี้วัด :	สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 73.00	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 71.30	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 66.80	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 79	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง 😞 ร้อยละ 2.33	แย่ลง 😞 ร้อยละ 6.31		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 84.56 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 74.22 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณค่าสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180402 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ใน ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย กับ สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทย ต่อพื้นที่เป้าหมาย อากาศ ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 84.79 และร้อยละ 74.22 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนี้ $\frac{(84.79+74.22)}{2} = 79.51$					คิดเป็นร้อยละ 79.51 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียง ในการบรรลุเป้าหมาย

คุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดเก็บโดยสถานีตรวจวัดแบบอัตโนมัติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 76.31 ของพื้นที่เป้าหมายจำนวน 56 แห่ง เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 76.31 ของพื้นที่เป้าหมายจำนวน 56 แห่ง เช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.06 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.79 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย จากการเก็บข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ณ สถานีตรวจวัดระดับเสียงบริเวณพื้นที่ริมถนน (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 66.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 71.30 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 6.31 ในขณะเดียวกัน

เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 79) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.56 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 74.22 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 79.51 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนแม่บทจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566 - 2580) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน 3 ระยะในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานและมาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด จัดทำ (ร่าง) **พระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.** ที่ใช้กำหนดกลไกในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศและการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อชีวิตประชาชน จัดทำ**มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง พ.ศ. 2568** เพื่อยกระดับการปฏิบัติงานให้เข้มข้นขึ้น สนับสนุนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในการร่วมกันแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนตาม**แผนปฏิบัติการร่วมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนภายใต้ยุทธศาสตร์ฟ้าใส (พ.ศ. 2567 - 2573)** และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง **กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567** เพื่อควบคุมความเข้มข้นของการปล่อยสารเบนซีนจากโรงกลั่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง** ของกรมควบคุมมลพิษ ที่มุ่งเน้นดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวังสถานการณ์คุณภาพอากาศและเสียงให้มีความต่อเนื่องและครอบคลุมทุกสารมลพิษที่กฎหมายกำหนด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานลดและขจัดมลพิษทางอากาศและเสียงในพื้นที่วิกฤตโดยดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองในพื้นที่วิกฤต เพิ่มประสิทธิภาพการติดตามตรวจสอบและรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศของประเทศไทยและการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศเสียง และความสั่นสะเทือน รวมถึงพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย แผน มาตรฐาน มาตรการ และเกณฑ์การปฏิบัติด้านการบริหารและจัดการมลพิษด้านอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน ตลอดจนสร้างการสื่อสารและสร้างการรับรู้ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการยกระดับการเฝ้าระวัง ในการประเมินและจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศเพื่อเสริมสร้างการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและควบคุมปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กจากแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะอย่างใดก็ตาม เพื่อให้เกิดการจัดการปัญหาที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การคาดการณ์ปริมาณสารมลพิษทางอากาศในพื้นที่วิกฤต การติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศและเสียง เป็นต้น



ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คุณภาพอากาศและเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย อาทิ ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการติดตาม ตรวจวัดคุณภาพอากาศอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการในการจัดการมลพิษที่ยังไม่เคร่งครัด การตรวจวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากมลพิษทางอากาศที่อาจยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการป้องกันปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน ที่ยังไม่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในห้วงการพัฒนาต่อไป ควรให้ความสำคัญกับการผลักดัน ประเด็นการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานสะอาดในภาคอุตสาหกรรมและการคมนาคม เช่น การสนับสนุนอุตสาหกรรมสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อรองรับการพัฒนาและการเจริญเติบโตของการใช้รถยนต์ไฟฟ้าแทนเครื่องยนต์สันดาปหรือการบังคับใช้มาตรฐานยูโร 5 สำหรับรถยนต์ขนาดเล็กที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล และรถยนต์ขนาดใหญ่ เป็นต้น การส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกพืชมูลค่าสูง การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรสมัยใหม่เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหามลพิษจากภาคเกษตร การส่งเสริมการใช้ขนส่งสาธารณะในการเดินทางเพื่อลดมลพิษทางอากาศในเมือง เป็นต้น การพัฒนาบุคลากร เทคนิค และเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามตรวจวัด คุณภาพอากาศและเสียง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยใช้เทคโนโลยี ข้อมูล งานวิจัยและนวัตกรรมต่าง ๆ การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวดในการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดยเร่งรัดให้ (ร่าง) พระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. มีผลบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อใช้เป็นกลไกแก้ไขปัญหา มลพิษทางอากาศภายในประเทศ รวมทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินการแก้ไข ปัญหามลพิษโดยมีมาตรการบังคับที่สามารถแก้ไขปัญหามลพิษได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง



การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับปรุงและยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยโดยใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการแปรรูปขยะเป็นพลังงานไฟฟ้าสำหรับขยะอันตรายและขยะติดเชื้อ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพในการจัดการของเสียอันตรายและขยะติดเชื้อ อาทิ การออกประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการกำหนดอัตราค่ากำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566 เพื่อให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปพิจารณาจัดจ้างบุคคลในการดำเนินการบำบัดหรือกำจัดขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน การจัดทำ (ร่าง) แนวทางการควบคุมกำกับจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จากกิจการสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้แล้วหรือเหลือใช้ การยกระดับมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อในสถานบริการสาธารณสุขและกิจการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ การออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567 ของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้เป็นไปตามหลักการผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้จ่ายและการตระหนักถึงต้นทุนการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ โครงการการบูรณาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่และการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำของกรมควบคุมมลพิษ โดยมุ่งเน้นการจัดระบบการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ที่สอดคล้องกับระบบกำจัดปลายทาง พัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตลอดจนมีนโยบายการจัดการขยะพลาสติกและขยะบรรจุภัณฑ์อย่างเป็นระบบและครบวงจร โดยขับเคลื่อนผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง ระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาชน บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินธุรกิจตามหลักของเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิ การกำจัดขยะที่ดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จากข้อมูล พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของภาครัฐและเอกชนที่เปิดดำเนินการ จำนวน 2,079 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการถูกต้องตามหลักวิชาการเพียงจำนวน 114 แห่ง และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จำนวน 1,965 แห่ง หรือคิดเป็นสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 94.5 เนื่องจากปัญหาด้านงบประมาณในการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยหลายแห่งรองรับขยะมูลฝอยมากเกินไปกว่าศักยภาพที่จะรองรับได้ รวมทั้งการจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งใหม่ดำเนินการได้ยากเนื่องจากยังขาดความร่วมมือจากประชาชน



180501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม (เพิ่มขึ้นร้อยละ)				
180501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) (1) 277,680 คน (2) 299 องค์การ (3) 263 กิจการ/องค์กร (ดัชนี = 4.93)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (1) 283,904 คน (2) 306 องค์การ (3) 299 กิจการ/องค์กร (ดัชนี = 9.77)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (1) 290,592 คน (2) 308 องค์การ (3) 346 กิจการ/องค์กร (ดัชนี = 13.35)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 11.86	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 98.17	ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 36.64		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 112.36 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 89.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการ บรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

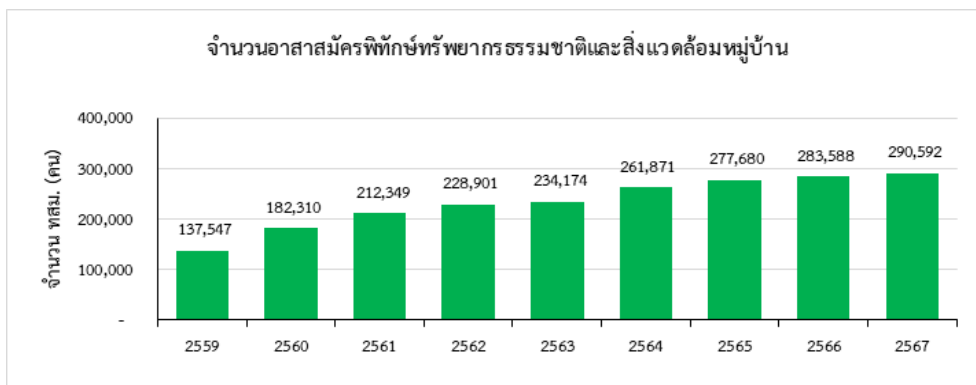
- (1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) (คน)
- (2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม (องค์กร)
- (3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (G - Green) (กิจการ/องค์กร) และจำนวนโรงเรียน Eco - School (โรงเรียน)

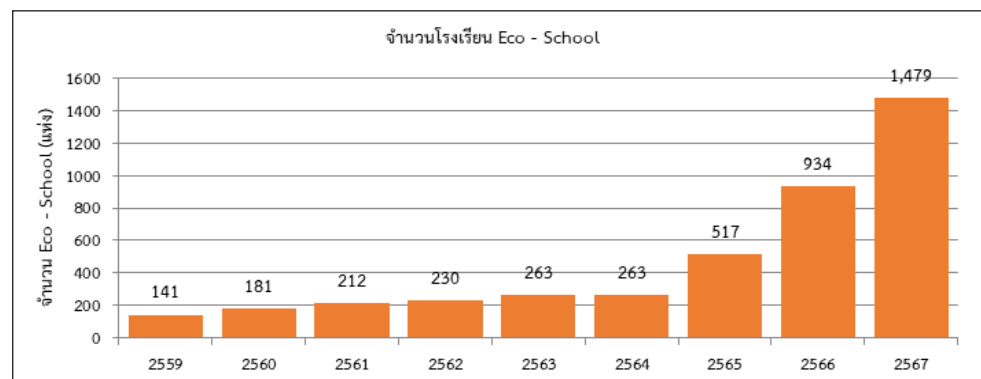
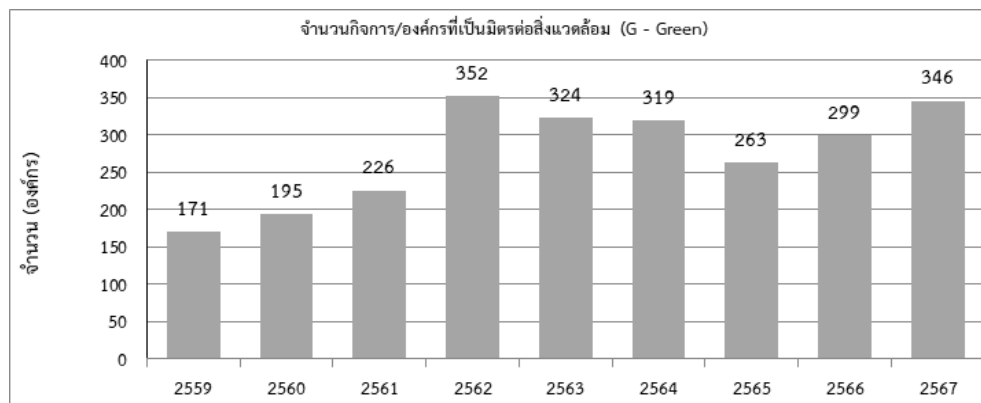
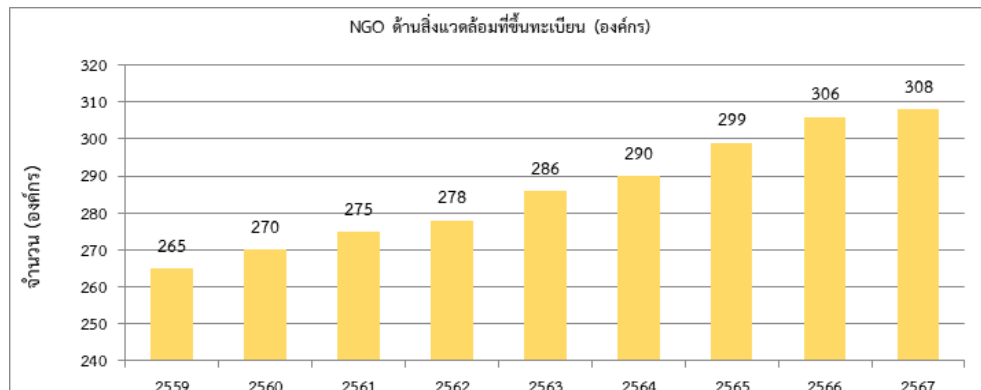
คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี พิจารณาจากดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

(1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จัดทำโดยกรมเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 290,592 คน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 283,904 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.36

(2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยกรมเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 308 แห่ง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 306 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.65

(3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (G - Green) และจำนวนโรงเรียน Eco - School จัดทำโดยกรมเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 346 แห่ง เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 299 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.72





ที่มาของข้อมูล : กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม, 2567

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมาย โดยพิจารณาจากทั้ง 3 องค์ประกอบ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์ที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 36.64 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 11.86) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 112.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**



180501

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่ดีในด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ โครงการเสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งกระตุ้นและสร้างกระแสความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นผ่านการดำเนินงานบูรณาการของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับภาคประชาชนในการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งดำเนินการในการจัดทำฐานข้อมูลและระบบประเมินผล เพื่อติดตามเป้าหมาย และเร่งปรับปรุงกลไกและพัฒนาเครื่องมือของรัฐให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนเพียงเฉพาะประเด็นดังกล่าวอาจยังไม่เพียงพอต่อการกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมได้เท่าที่ควร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี อาทิ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทยอาจเป็นไปได้ช้า และยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งไม่ทันต่อสภาพสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างรวดเร็ว ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ ความเข้าใจ และการมีจิตสำนึกในการรักษาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการขาดความตระหนักถึงผลกระทบเชิงลบที่จะเกิดขึ้น



ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการมีพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมในระดับที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างชัดเจนโดยใช้กลไกและเครื่องมือต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย นโยบาย มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพโดยสร้างมาตรการเพื่อจูงใจประชาชนให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้พึงประสงค์ในด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสมกับบริบทของคนในพื้นที่ การเสริมสร้างความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างภาครัฐและภาคีเครือข่ายในการจัดทำระบบประเมินและฐานข้อมูลเพื่อติดตามเป้าหมายคนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี